

PALAESTRA LATINA

SUMMARIUM

Palaestra Exercitatoria - Exercitationes scholares	
Auspiciatum Rom. Pontificis Documentum,	MIR
Dilecto Filio P. Schweiger,	PIUS PP. XII
Rdmus. P. Petrus Schweiger.	
Lucretiana,	ORTH
Curriculum Salmanticense II,	JIMÉNEZ
Votum pro definienda Assumptione.	
Carmen saeculare,	SARMIENTO
Pro M. Tullio Cicerone peroratio,	AVENARIUS
Commercium epistulare	
Nova et Vetera	MIR
Bibliographia,	MAULEÓN-MOLINA-MIR
Compositiones vertendae.	
Curiosa et Jocosa,	MAULEÓN

Ordinarii et Superiorum licentia

AN. XIX - N. 118

MM. OCTOBRI - DECEMBRI

AN. D. MCMXLIX

Palaestra Exerçitatoria

Εἰς Ἔρωτά :

Ἔρωσ ποτ' ἐν ῥόδοισι
Κοιτωμένην μέλιτταν
Οὐκ εἶδεν, ἀλλ' ἐτρόθη
Τὸν δάκτυλον πατάξας
Τὰς χεῖρας, ὠλόλυξε.
Δραμιῶν δὲ καὶ πετασθεῖς
Πρὸς τὴν καλὴν Κυθήρην,
«Ὀλωλα, μάτερ, εἶπεν,
Ὀλωλα, κάποθνήσκω.
ὄφις μ' ἔτυψε μικρός,
Ἰπερωτός, ὃν καλοῦσιν
Μέλιτταν οἱ γεωργοί.»
Ἦ δ' εἶπεν — Εἰ τὸ κέντρον
Πονεῖ τὸ τῆς μελίττας,
Πόσον δοκεῖς πονοῦσιν,
Ἔρωσ, ὅσους σὺ βάλλεις;»
ΑΝΑΚΡ. ΩΙΔΗ μ'.

AL AMOR

No vió dormida entre rosas
el Amorcillo una abeja,
y le picó. Sacudiendo
sus manos y dando quejas
al aire, tendió las alas
a la hermosa Citerea:
— «¡Estoy perdido!», le dijo,
Madre, preciso es que muera;
me hirió una serpiente alada
muy pequeñita, que abeja
la llaman los labradores». —
«¡Ay mi Cupido, dijo ella,
si así el aguijón te duele
de una abejita, ¿cuál piensas
penarán aquellos que haces
víctimas tú, de tus flechas?».

CANUTO CEBRIÁN, C. M. F.
Valls

Exercitationes Scholares

TERENTIUS (III)

De qua re fita in comoediarum praefatione Terentius queritur; ne autem claros illos viros offenderet, quibus nimis erat laudi, levius se defendisse videtur. Invidiam igitur fugiens, Graeciam petivit, sed cum a scaenica graecorum poësi instructior in patriam se reciperet, secum centum et octo comoedias a Menandro versas afferens naufragium passus est. Alii vero Stymphali mortuum scripserunt.

V. MARTÍNEZ, C. M. P. — S. GUTIÉRREZ, C. M. P.

ex V. latinitatis cursu

Xerae Equitum. apud S. Augustinum.

Libenter lectoribus nuntiamus in Seminariis Pampelonensi, Valentiano, Malacensi quaedam exercitia ac ludos scaenicos — ad latinitatem fovendam — producta esse, quae cum aliis nuntiis ab extéris et nostratibus allata in proximo fasciculo edentur.

Auspicatum Romani Pontificis Documentum

PALAEstRA nostra LATINA saepius laeta prodiit facie, saepius nobilibus ornata praeconiis exsultavit praesertim cum viri clarissimi ac vel ipsi Romani Pontifices eam summis cumularunt laudibus.

In praesentia autem PALAESTRA LATINA exsultat atque jubilat cum Congregatione Claretiana, quae, dum centesimum annum ab ipsa condita agit, laudibus et gloria ubique honestatur, ac vel ipse Romanus Pontifex, animum paternum in eam significare et «cumulum laetitiae adjicere cupiens», documento AUSPICATO, ponderoso, gravibus sentiis abundanti elegantique dicendi genere perornato, voluit collaudare. Quo quidem augusto documento decora sanctitatis Congregationis Claretianae luculenter effulgentia commemorantur, augmentum atque per terrarum orbem diffusio, salutariter apostolatus Claretianus —quem ubique Christi fideles persentiunt—, insomnis atque indefessa vitae actio, assidua virtutis exercitatio, frequens verbi Dei praedicatio, doctrinarum institutio, librorum ubique terrarum per artem typographicam impressio atque latissima evulgatio, ceteraque; inter majoris autem ponderis opera edita COMMENTARIUM PRO RELIGIOSIS ET MISSIONARIIS atque PALAESTRA LATINA, —«ad humaniores litteras provehendas»— recensentur atque laudantur.

Romano igitur Pontifici ob suam paternam benevolentiam, qua PALAESTRAM nostram inter egregia Congregationis opera annumerare voluit, ob gratulationem atque commendationem, qua nostra secundis votis prosequitur, gratias toto pectore referimus amplissimas, illudque, ipso Romano Patre ac Pontifice praesagiente atque instante, tota mente et animo conabimur ut nova et «felicia sumamus auspicia ad meliora et ampliora prosequenda».

JOSEPHUS M.^a MIR, C. M. F.

Palaestrae Latinae Moderator

Barbastri, X Kal. Novembres, die festo Beati Patris nostri Claret.

DILECTO FILIO PETRO SCHWEIGER

Moderatori Generali Congregationis Missionariorum Filiorum Immaculati Cordis Beatae Mariae Virginis

PIUS PP. XII

Dilecte Fili, salutem et Apostolicam Benedictionem.

Auspicato sane contingit, ut, illucescente Sancti Anni nuper indicti aurora, Claretianae familiae laudes et sanctitatis decora per saecularia sollemnia luculenter effulgeant. In comperto est enim, quot ista sodalitas, centum annorum decursu, religiosorum agminibus aucta sit, quamque longe per orbem terrarum diffusa, ita ut Hispania omnesque fere Americae regiones et quaedam Europae partes,

ut Gallia, Italia, Lusitania, Anglia et Germania, salutiferum Claretianum apostolatum persenserint et nonnullae quoque Africae Asiaeque plagae illius habuerint initia.

Constat equidem Beatum Antonium Mariam Claret, praeclarum legiferum Patrem vestrum, hanc veluti insignitam in animis Deo quaerendis sibi gloriam comparasse, antiquis virtutibus muneribusque evangelii praeconum nova quaedam progredientis civilis cultus inventa convenienter adhibuisse, ita ut cum rerum divinarum contemplatione adsiduaque virtutum exercitatione conjungatur a sodalibus Claretianis insomnis atque indefessa vitae actio, frequentique verbi Dei praedicationi doctrinarumque institutioni adjiciatur crebra salutarium scriptorum per artem typographicam impressio et latissima per populos evulgatio.

Quis itaque enumeret, quot uberes salutis fructus ediderit hujusmodi apostolatus, in tanta praesertim recentiore libercolorum foliorumque colluvie, quae a nefariis hominibus ad mentes animosque pervertendos ex industria imprimuntur et late disseminantur?

Neque vero deficiunt majoris ponderis opera e vestris scholis officinisque typographicis edita, praesertim de re theologica, philosophica, liturgica; sociali, deque jure et quaedam commentaria etiam ad sacras

foventas Missiones utilia, ut «Commentarium pro religiosis et missionariis», vel ad humaniores litteras provehendas, ut PALAESTRA LATINA.

At varia hujusmodi et constans sacri ministerii magisteriique sollicitudo perque Actionis Catholicae vias ac rationes explicatio languescere non potuerunt ardorem, quo Claretiani sodales inflammantur, ad perfectionem religiosam prosequendam, quinimmo multi ex iis praeclara sanctitatis exempla a Beato Fundatore tradita in se reddere ac referre studuerunt; de quibus deque illis non paucis, qui sanguinem quoque, uti fertur, in testimonium fidei profuderunt, Ecclesia in eo est ut suum ferat iudicium. Optimo igitur jure ac merito universa Congregatio, cui ipse moderaris, saecularem gloriosae vitae cursum respiciens, quam maxime conlaetatur atque ex praeclaris hucusque gestis, licet inter res pluries adversas interque graves difficultates et vicissitudines, felicia sumit auspicia ad meliora et ampliora prosequenda. Communem hanc sodalitatis vestrae laetitiam participant profecto omnes laborum operumque socii, in primisque Religiosae docentes ab Immaculata Conceptione.

Nos autem, qui plane cognitas habemus vestram fidelitatem dilectionemque erga Beati Petri Cathedram et sollertiam, qua exercetis munera ab Ordinariis locorum et ab Apostolica ipsa Sede vobis credita, sive in animarum cura obeunda, sive in sacris agendis Missionibus sive etiam in magisteriis apud Pontificia Athenaea vel gravibus officiis Romanae Curiae sustinendis, cumulum laetitiae adjicere cupientes, vobis de ejusmodi eventus faustitate paterno animo gratulamur et sollempnia vestra saecularia Nostra commendatione secundisque votis prosequimur.

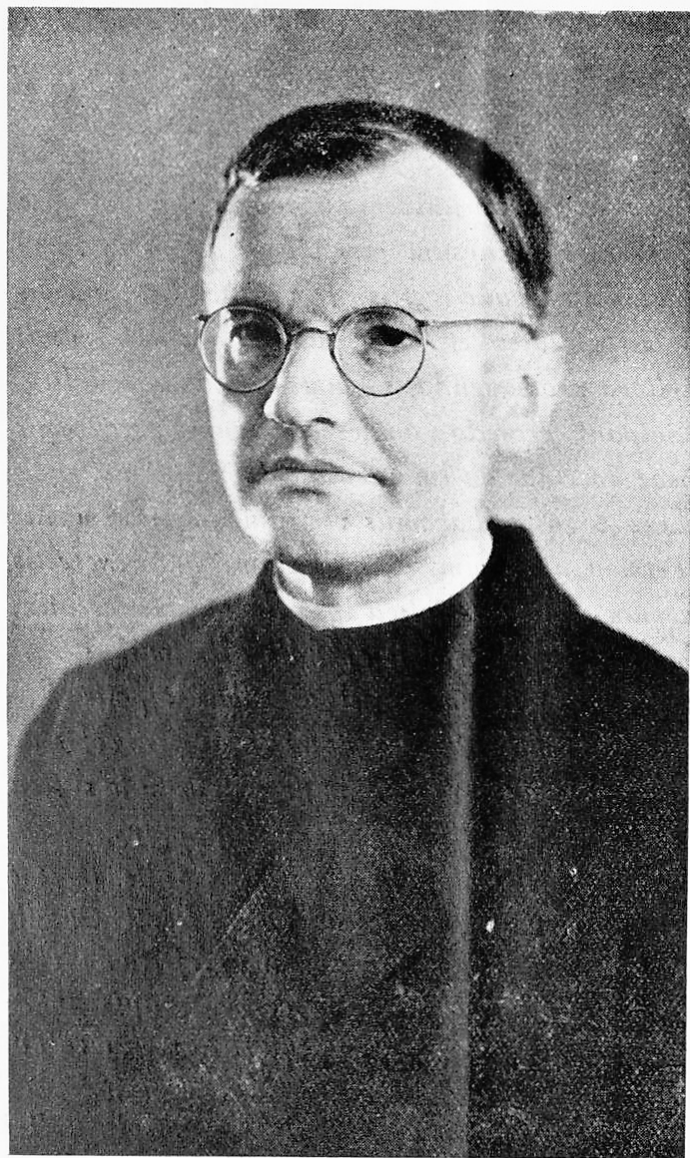
Omnes autem Missionarios Filios Immaculati Cordis Beatae Mariae Virginis vehementer exhortamur, ut, splendentibus Beati Conditoris vestigiis inhaerentes, alacrius quotidie pergant in perfectione religiosae vitae appetenda, ut exinde veluti e vividiore radice majus instituti ipsius incrementum latiusque proximorum salutis emolumentum efflorescant vigeantque.

Quorum quidem in auspiciis inque peculiaris amoris nostri pignus, Apostolicam Benedictionem tibi, Dilecte Fili, cunctaque Claretianae Congregationi ejusque auxiliariis, nominatim Religiosis docentibus ab Immaculata Conceptione amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, die XVI mensis Julii, in Commemoratione Beatae Mariae Virginis de Monte Carmelo, anno MCMIL, Pontificatus nostri undecimo. PIUS PP. XII

Rdmus. P. Petrus Schweiger, C. M. F.

Superior Generalis

Die 24 m. maji fausto nuntio omnes Congregationis Clare-tianae socii laetabamur. *Reverendissimus P. Petrus Schweiger* a Patribus Ca-pitularibus —apud Castelgandolfo— Su-perior Generalis est renuntiatus.

Deo et Cordi Ito. Mariae maximas gra-tias rependimus, qui talem egregium virum ad regendam congrega-tionem. centenaria re-currente commemora-tione, electum volue-runt. Qui quidem vir est in omnibus huma-nis disciplinis apprime excultus. Cathedram juris Romae aliquot annos sustinuit, ubi a discipulis doctor est

appellatus clarissimus. Praecipuas Europae linguas pure ac diserte loquitur; classicas quoque optime callet.

Dominus eum e manibus communistarum eripuit, qui nos regeret, nos-tra foveret atque dilataret.

„Palaestrae Latinae“

ephemeridi Latinitatis aevi classicae
colendae deque ea ad nostrae
aevi res aptanda optime meri-
tae pontificiam Pii Papae XII
collaudationem gratulantes,
novas in dies ascensiones,
lemmate duce „Ad meliora et
ampliora“, toto corde exopta-
mus et benedicentes a Domino
adprecamur.

P. Petrus Schweiger *MS*
Superior Generalis.

Pagellas nostras Rmi. P. Superioris Generalis litteris propria manu scriptis ornatas conspicias. Ipse enim cum Hispaniae Provincias inviseret, Collegium Barcinonense perlustravit nostrumque cum sede PALAESTRAE LATINAE, et animos ad nova proseguenda addidit suaque vota istis litteris expromere voluit.

Quibus studiose obsecundare curabimus. Ei gratias quam plurimas!

LUCRETIANA

313: cum *probrior* caliginis aër ater init oculos...

aër prober dicitur, quia faciem hominis spurcam reddit; hoc adjectivum rarissime occurrit. cfr. GELLIUS, IX 2, 9. ERNOUT-MEILLET 812.

545: et validis *nervis oti* hortis ex Heliconis...

iste versus valde mutilatus hoc modo reparari videtur; *oti* = ὄτοι sunt bubones.

587: capitis *vil amina* quassans...

villamina sunt crines. Vocabulum illud cum «villo» cohaeret; Lucretius novum vocabulum effinxit, quod optime ad sensum quadrat; codices scripserunt: *ullamina* ubi deest «i»; ergo legamus *villamina*. cfr. ERNOUT-MEILLET 1108.

612: dum transit clausa *casarum*...

«casarum» excidit haplographia et similitudine litterarum (clausa-casa).

615: hoc *quia* sentimus sucum

«hoc» significat «propterea» et sequitur «quia», index causae.

616: plusculum habent in se rationis, plus opere *atque*...

«rationis» dependet a «plusculum», et a «plus» dependet «opere» id est antiquus genitivus «operis (=opus, -eris)». «atque» significat «etiam» vel «quoque» et melius hic scribitur «adque». cfr. STOLZ SCHMALZ: *Lat. Grammatik*, 5. edit p. 657.

830: utraque *e* parte

«e» halographia post *que* excidit, idcirco non «ex» scribendum.

990: carceribus patefactis *praecipitari*

equi quoque in somnis motum prorumpendi faciunt; cfr. II 264.

1013: *redas* expugnant...

redae sunt magni carri qui expugnantur. Error codicum sic ortus est: *redas, reges*.

1026: *pulli* saepe lacum propter se ac dolia curta
somno devincti credunt...

pulli sunt infantes, qui jam stare possunt. Codices erraverunt scribentes «puri» hoc loco nec de puris hominibus nec de pueris agitur, sed de infantibus inde a duobus annis.

1168: at *iamina* et mammosa ceres est...

iamina est vox Graeca (=iamene) et significat feminam quae tam lata et extensa quam spongia est; alliteratio *iamina* et *Iaccho* ambo vocabula conjungit.

1282: ut facile insuescat secum *quem* degere vitam.

«quem» stat pro forma «aliquem».

298: tremere ignibus *instar* / instant...

«instar» significat «tamquam», pertinet ad «ignibus»; fortasse «instar» hoc loco conjungitur cum dativo metri causa, utpote cum «ignium» tolerari nequeat; exstant exempla, ubi «instar» cum dativo vel ablativo usurpatur. cfr. ERNOUT-MEILLET 490; error codicum sic exstitit: instar, instare, instant; subjectum sententiae est: *taedae*.

412: hominum *villas* quando obruit undis...

error scripturae ita coepit: *villas*, *uuillas* (dittographia -u), *mullas*, *multas*.

485: terram verberibus crebris extrema ad limina *parvam*...

agitur de terra, quae radiis solis ita condensatur ut *parva* fiat.

503: nec liquidum corpus turbantibus aëris auris *commiscit*.

«commiscit» est forma vulgaris verbi miscendi secundum tertiam conjugationem; ergo *miscere* et *commiscere*. cfr. *Thesaurus linguae latinae* III 1896, 25.

507: modice fluere atque uno posse aethera nisu

significat *Ponto* mare...

«mare» est subjectum verbi «significat», *Ponto* est ablativus instrumenti dependens a verbo «significat»; *Ponto* = exemplo *Ponti*.

563: ut aër conjuncta est terris et nobis est animi vis.

«aër» est in lingua antiqua etiam feminini generis, cfr. *Ennius* ann. 454: aër fulva. Propterea codices recte «conjuncta» scripserunt, et addi debet: *est*; (conjuncta est). cfr. R. KÜHNER: *Gram. d. lat. Sprache* I (1912) 379.

586: quoscumque in terris cernimus *aestus*...

«aestus» haplographia post «-nimus» excidit.

614: nec ratio solis simplex *nec* recta patescit

ut «simplex» negatur (*nec*), ita «recta» negari potest et debet (*nec*).

706: luna potest... inque dies magis *illumem* convertere nobis

ut poeta aliis locis nova vocabula creavit. ita hoc loco nos ipsi novum substantivum Lucretio praebere possumus «illumem»; nam metrica plenior formam «luminis» postulat. Sic Lucretius *augmen*, *adaugmen* formavit; ex verbo illuminandi «retrograde» substantivum «illumem» finximus.

736: ordine cum *pateat* tam certo multa creari

omnibus patet multas res certo ordine creari.

753-763 est novum Epicuri fragmentum recuperatum ex Joanne Philopono, qui commentaria ad Aristotelem scripsit in *Analytica Posteriora* (Berolini 1909) XIII 3 p. 330, 18.

833: porro aliud *procrecit*

Lucretius saepius hoc verbo utitur; error scripturae ita ortus videtur: scriba «pro-» omisit recordans «porro».

901: flamma quidem *solis*...

Solis flamma corpora leonum fulva torreri solent.

1002: *Ne temere in cassum frustra mare saepe coortum / saevibat...*

«ne» significat: *certo*, hercle; est particula affirmativa. Error codicum hoc modo evenit: *ne, nec*.

1010: *nunc dant letum sollertius opsis*.

«opsis» (verbum graecum: *opsón*) significat cibos; *opsis* est ablativus instrumenti. Error codicum sic accidit: *opsis, ipsi*.

1065: *longe alio sonitu rabie constricta minantur...*

«constricta» scribendum est pro simplice «stricta» metri causa. «rabie» est ablativus causae quoad «constricta»; «minantur» ponendum est propter subjectum vs. 1063-64 «magna ricta»; saepius codices formam singularem pro plurali ponunt (more graeco): si subjectum est neutrum plurale, verbum finitum est singulare; ricta constricta sunt et minantur.

1077: *et cum sese altans concussis artibus hinnit*.

equus hinnit etiam alte saliens, error codicum ita evasit: I. *sese, sec, sic*. II. *altans, aliens, alias*.

1160: *et celata sua in medium et peccata dedisse*.

«sua» significant hoc loco secreta privata; cfr. IV 962-965, 985-986. cfr. *DIOG. LAERT. X 151 nr. 35*.

1190: *dia dies et nox et noctis signa severa...*

«dia» optime convenit ad «dies»; error scripturae ita evasit: *dia, diva, uiua, luna*. cfr. V 1387 *otia dia*.

1339: *boves lucae ferro male nactae...*

«nactae» significat «prehensae» a verbo «nancio» (unde postea «nanciscor»); «nactae» est idem ac «pulsatae, ictae»; cfr. *ERNOUT-MEILLET 652*.

1442: *mare velivolis florebat navibus Pontus*

Servius grammaticus notat: Lucretius «florebat navibus pontus»; sed «mare» legitur jam in versus initio, ergo «pontus» teneri potest tunc tantum, quando majuscula littera scribitur «Pontus». cf. V 507 «Ponto mare»; tunc versus hoc modo sonat: «florebat navibu(s) Pontus».

1449: *vestes, bona cetera de genere horum...*

«bona» sunt res diversae, quod vocabulum omiserunt codices. «cetera» solum positum pugnat contra modum poëticum.

1451: *politos usus et impigrae simul experientia mentis...*

«politos» est nominativus antiquus in -os desinens; ad «usus» postulatur adjectivum (=politos) sicut ad «experientia» attributum accedit «impigrae mentis».

EMIL ORTH

(sequar)

Curriculum Salmanticense alterum

ad humaniores litteras fovendas

Iterum hac aestate mense augusto, in aliam Pontificiam Universitatem fervidi ex tota Hispania. ex Lusitania quoque, Belgio, Italia, immo ex dissitis Americae plagis, ecclesiastici professores adibant, ut curriculo altero de litteris classicis per XX dies adessent sub auspiciis *Exmi. ac Rmi. Dris. Francisco Barbado Viejo*, Episcopi Salmanticensis magnique Universitatis Cancellarii.

In quo nescio quid magis laudandum, an mira concurrentium frequentia, an magistrorum doctrina et peritia, an denique auditorum concordia et mirum aemulationis studium.

* * *

Nam de frequentia, quid tam novum, tam praeter consuetudinem, quid vero tam inauditum, tam insolens, tam incredibile quam ut plus CXL ex Seminariis et religiosis Collegiis magistri, post scholaris curriculi labores defessi, feriis aestivis valedictis, se non inviti in quattuor cottidianas scholas detruderint? Nisi amore doctrinae ad majora semper et ampliora advecti essent, insanire viderentur.

Neque tantum audientium frequentia; mirandum quoque omnium aemulatio desideriumque in varias disciplinas a magistris propositas. Quo aestus magis premebat eo ardentius et callidius fervebat opus.

Quid vero de ordinatione curriculi et magistrorum diligentia et doctrina? Paucis absolvam.

* * *

Quod ad litteras latinas attinet, en magistri eorumque sermones.

Prof. Jos. Guillén, Pter., Salmanticae praeceptor et societatis nostrae moderator, disseruit copiose quidem et sollerter de contentione quae de stilo attico appellatur, ad quam ansam praebuit *Orator* Ciceronis, quem nonnullis lectio-

nibus explanandum suscepit. Ipse quoque in curriculo de lingua et litteris hispanis in cognitione praxique recte dicendi magister apparuit.

Prof. Jos. Rodríguez Pter., de necessitate et ordinatione lexicis hispani-latini et latini-hispani copia argumentorum sermonem instituit.

Prof. Isidorus Rodríguez, O. F. M., de Prudentio poeta christiano, in quo est apprime versatus, mira eruditione, auditorum animos arripuit.

Prof. Jos. M.ª Mir, C. M. F.; «PALAESTRAE LATINAE» moderator, regulas praximque latini sermonis auctoritate, qua maxima gaudet, proposuit.

Prof. Jos. Jiménez Delgado, C. M. F., de subjunctivi latini origine, vicissitudine, natura, usu per quinque scholas egit.

Lectiones de graecis litteris hac ratione ordinatae sunt.

Prof. Henricus Basabe, S. J., Demosthenem, eximium oratorem principem, in Philippicas orationes degustandum tradidit.

Prof. Theophilus a Gusendos, O. F. M. C., de Anacreonte ejusdemque imitatoribus praestanti ore exposuit et frustra praecipua in hispanum sermonem vertit.

Prof. D. Daniel Rutz, salmanticensis magister, lectiones nonnullas de grammatica comparata et de rhetorico, uti vocant, sermone singulari humanitate exaravit.

Prof. Julius Fantini, S. J., de graecae linguae lexico conficiendo mira rei cognitione judicavit.

Sed praeterea hac aestate lectiones speciales de lingua et litteris hispanis ab egregiis magistris explanatae sunt:

Prof. Ludovicus Albarrán, S. J., lectiones quinque de grammatica historica.

Prof. Antolinus Gutiérrez, Pter., de arte «periodistica», de narratione, de fabula commenticia (1), de schemate cinematographico.

Prof. Jos. M.ª Aguado, Pter., quaestiones de morphologia et lexicographia.

Prof. L. Alonso Schökel, S. J., de stili natura et genere, ac de recentioribus scriptoribus maxime celebratis lepide luculenterque disseruit.

Nihil de collationibus publicis ad Societatem Hispanam in humanas litteras fovendas (*Agrupación Humanística Española*), quam digne et impigre moderatur *Prof. Josephus Guillén*; nihil de festiva excursionem in civitatem Abulensem, ubi tot tantaque monumenta vitae ac virtutum Sanctae Matris Theresiae visere licuit; nihil de aliis privatis errationibus; nihil de ultimo curriculi sollemni consessu ab Exmo. Episcopo Salmanticensi auctoritate et *Exmi. Arch. Vallisoletani praesidis* oratione facili, lenissima et amabili consecrato.

Praeterire tamen nequeo sollemne votum quod magistri et auditores omnes de mysterio B. Virginis Assumptionis XVIII kal. sept. ad aras ipsius Virginis Matris toto mentis ardore professi sumus. Liceat hic illud proferre in perpetuum testimonium.

Salmanticae, mense octobri a. 1949.

JOSEPHUS JIMÉNEZ DELGADO, C. M. F.

(1) Novela.

Ad Gloriam Beatissimae Trinitatis atque ad Laudem Virginis Mariae

Cum Salamanticae, in alma civitate, veterum Athenarum aemula, centum quattuor et quadraginta optimarum litterarum cultores ex Seminariis atque Collegiis Religiosorum in primis Hispaniae et Lusitaniae convenissemus ut curriculo aestivo «Societatis Hispanicae ad litteras fovendas» —ab Universitate Salmanticensi convocato— adstaremus, atque sacratissimo illo Beatae Virginis in caelum assumptae adveniente die festo, qui est ejusdem Virginis in Ecclesia antiquissimus, animis nostris pietatis flamma erga Virginem assumptam vividior inhaesit atque excitata est: et votum pro definienda assumptione Deiparae Virginis ab hac alma Academia quotannis nuncupatum, et nos facere sollempniter statuimus.

Sacerdotes enim, apostolorum Reginam maxima ac nova gloria ornata cupimus ac desideramus, cives Hispani, qui omnium gentium facile principes semper et ubique in amore erga Virginem ab originali peccato exemptam et in caelum gloriose assumptam exstiterunt, de hoc singulari mysterio vehementer gaudemus; litterarum denique optimarum cultores id summo studio conabimur ut nova insignisque pulchritudine gemma in corona gratiarum adnectatur, qua Beatissima Trinitas tempora matris Dei et hominum coronavit.

Quam ob rem nunc ac deinceps tota nostra aetate, Deo adjuvante, doctrinam Virginis in caelum assumptae constantem, universalem tantisque saeculis in Ecclesia Catholica comprobata, propugnare atque defendere toto mentis ardore vovemus atque profitemur.

Nostram igitur conclamationem, quamquam humilem, filiali tamen amore plenam illi sublimi concentui qui ex nostra Hispania et ex toto orbe terrarum exsurgit, adjungimus, precesque nostras ad Pontificem Maximum —qui adeo in devotione Mariana praestitit—. maxima reverentia deferimus. atque oramus —ad gloriam augustissimae Trinitatis, ad honorem maximum Dei Matris et hominum, in omnium gentium salutem, in mundi hujus bonum, tot tantisque aerumnis atque calamitatibus conturbati atque cruciati, opisque divinae maxime egentis— instanter oramus atque precamur ut hoc excelsum mysterium de Virgine Matre in caelum Assumpta dogma catholicum Romanus Pontifex quanto citius definire ac proclamare dignetur.

Salmanticae. XVIII Kal. Sept. MCMIL.

CARMEN SAECULARE

*Clara lux nobis oritur, sodales,
Saeculi nostrum referentis ortum;
Qua secundati veniente gaudent
Omnia mundi.*

*Qua Pater summae monitu Parentis
Arcis exortus minimae paravit,
Filios fas sit populosque fautos
Dicere carmen.*

*Hostis incepto fremuit reperto;
Multa jactavit. Tua, Claret, arcet,
Virginis dextra tribuente vires,
Fulmina virtus.*

*Te Deus mundi per aperta Vatem,
Teque Praeconem Genetricis almae,
Perditae caelis animae Ministrum
Te dedit acrem.*

*Plurimis curis operosus usque
Nescius vinci ruis in labores,
Solis occasus et eoa mensus
Ultima raptim;*

*Asperae temnens maledicta linguae,
Igne flammatus bene gesta Jesu
Ipse moliris, miserum volutans
Urere mundum.*

*Imparem posthac operae manenti
Jam recedentem patriaque pulsum,
Pulcra multorum sequitur nepotum
Orta propago:*

*Spiritu Patris studiosa sumpto
Aequor et terras peragrat remotas;
Jure devotum meritoque Mater
Temperat orbem.*

*Quamque surgentem tulit atque fovit
Terra magnorum generosa patrum,
Italus vidit Rhodanique potor
Atque Sicamber.*

*Dives armentis Cererisque donis
Hanc capit latis America fundis:
Plurimos caelo nova post datura
Vinea sanctos.*

*Non niger fulvi facie leonis
Inferis lurvis pavidoque morbo
Nuntios pacis, animosa corda,
Terruit Afer.*

*Mortis in densis tenebris subacta
Tellus Aurorae regione postea,
Impigris coeptis in amoena Matris
Regna vocatur.*

*Jamque multarum sinus insularum
Gestit et Claret revirescit orsis:
Albidum cernas fluitare signum
Qualibet aural*

*Sedibus regnans Genetrix supernis
Filios spectes oculis benignis,
Dissitas sacris animis moventes
Bella per oras.*

*Pruriunt si quae male pertinaces
Moribus duris superesse gentes,
Mente jam demum posita vetusta
Se tibi subdant.*

*Si tuum haec Res est opus, evolutum
Cordis intacti meliore pulsu,
Annue ut recto stabiles facessat
Tramite fines.*

*Da Sacerdotes meritis decoros,
Da Juventutem sine labe sortem,
Da pios Fratres onerique suetos
Muneribusque.*

*Tu Domo vestrae pueros vocatos
Compares certae fidei memento:
Deditos laudi Domini et ligustro
Candidiores.*

*Cara Paupertas ubicumque vernet;
Castitas foedis vigeat remotis;
Prona sit jussis docilis Voluntas,
Laeta virescat.*

*Quisque honoratis opibus paratus
Laudibus Matrem cumulare pergat;
Aemulus Claret studeat per orbem
Spargere caelum.*

*Saeculis seris trepidare discet
Posteris Vatum monitis superstes.
Nostra Res semper aliud novata
Perstet in aevum*

*Raimundus Sarmiento, C. M. F.
Villae Rosarii, in Argentina.*

Pro M. Tullio Cicerone peroratio ⁽¹⁾

Dicamus hoc loco quod non tantum de philosophicis libris, sed de operibus Tullii universis cum summa ejus laude praedicatur: per omnia ejus opera fundi eam morum integritatem et verecundiam, ut tuto tradantur etiam in manus adulescentium. Tales illius aetatis scriptores perpauca invenias, eoque mihi major Tullius est. Et si ejus pudoris tua interest cognoscere exemplum, perlege quam dedit ad Paetum epistulam, quae est ad familiares libri IX vigesima secunda.

Puto adhuc constare M. Tullium summum esse romanorum oratorem et latini sermonis formatorem et in maximis Tullii meritis esse, non, quod etiam philosophorum coryphaeus fuerit, sed quod eum, quem ex suis studiis philosophicis ceperat fructum, primus omnium latino sermone collectum et suis aequalibus et toti posteritati proposuerit fruendum.

At enim «imperitus fuit administrandae reipublicae; nam Mommsenus ait in republica nihil vidisse Ciceronem, et honorandus Mommsenus vir est». Tales sunt omnes, honorandi omnes viri qui declamitant M. Tullium foro et senatu abstinere debuisse, qui parum illuc afferret prudentiae virisque parum constantiae.

Utinam scirem, a quo nunc ordiar capite! Quis unquam contendit Ciceronem, ut summus esset orator, sic summum romanorum politicum fuisse? Vide, quantum tibi dem ultro. Dico ipsum Tullium ea quae gesserat in republica majora gravioraque postea in vita duxisse quam fuissent. Idem ego dico Ciceronem, ut deditissimum illi formae rei publicae, quaedam, quae acutius qui cernerent, vidissent, ipsum non vidisse. Sed illud vellem aliquis illorum virorum honorandorum ostenderet, cur Cicero, si non summus, tamen multis aliis praestantior fuerit politicus, cur Catilinae et hominibus [Catilinae similibus, qui non ut ipse amarent patriam, patriam relinqueret vexandam, diripiendam, delendam incendio?

Magistratus Romanorum creabantur annui et licebat petere qui vellet; et sicut hodie, cum ad civilia tum ad ecclesiastica munera quadam naturae propensione ducuntur pueri, sic illis temporibus, qui se idoneos fungendis muneribus arbitrarentur ipsi, vel idonei judicarentur a suis propinquis, capescebant rempublicam. Tullius cum mature ad honores publicos se trahi sensisset et se hominem novum esse videret, laboriosissima illa ratione vitae viam honorum muniendam ratus crator factus est. Et licet diligentissime excoluisset ingenium apud optimos dicendi magistros et jam celebris causarum patronus esset, tamen amicorum et parentis adhortationibus impellendus fuit, ut magistratum peteret. Et is, quem honorandi illi viri in rebus politicis nullum fuisse declamitent, per omnes honorum gradus ita ascendit, ut raro exemplo

(1) Cfr. fasc. sup. p. 71.

suo quemque obtineret anno multoque majore cum salute civium quam multi alii eorundem honorum viri.

Qui anno a. Ch. n. 75 in Sicilia quaestor tam se egregie gessit, ut exasperatos priorum injuriis magistratuorum animos Siculorum conciliaret romanis eumque decedentem Siculi patronum postularent suum. Initio consulatus sui illustri prudentiae specimine magnam ab Italia et a Campania avertit calamitatem impugnans tribus orationibus legem agrariam. Consul repressis non sine suae vitae periculis Catilinae conatibus hoc effecit, ut urbs Roma servaretur a caede atque incendiis. Nemo profecto legens quae illis hebdomadis a Cicerone pro patria sunt gesta ibit infitias hominem se illum prudentem, circumspectum, fortem praestitisse; et quid mirum, quod is, quem populus universus coleret, quem senatus patrem patriae consalutasset, quem Pompejus ita celebraret ut diceret frustra se deportaturum triumphos fuisse nisi Ciceronis merito haberet, ubi triumpharet, quod is in recenti apricans gloria cum aliis primariis viris optimum rei publicae statum revertisse putabat, et sua putabat opera? Tum certe Tullius, qui liberae rei publicae formam a majoribus sapienter sublato superbiae regno institutam solam probaret uniceque homo patriae amantissimus usque ad extremum spiritum defensurus esset, vel non videbat vel nolebat videre illam formam rei publicae suapte mole impedire administrationem imperii tam longe lateque in omnes partes propagati et necesse esse supremam auctoritatem ejus imperii, ut par esset gubernando, ab annuis consulibus ad perpetuas transire potestates.

Sed quis neget Ciceronem, summum romanorum oratorem, etiam in re publica egregie se tractasse vigilantemque se consularem praestitisse, etiamsi, id quod hodie, post viginti saecula, cati historiae observatores facile statuunt, Cicero sibi ipse non persuasit: mutationem summi rei publicae magistratus necessariam fuisse, aut istis, quibus postea mutata est, mutari oportuisse machinationibus.

Si tamen, qui politicam Ciceronis notandam putant hoc dicunt: parum fuisse idoneum qui rerum novarum ductus studio quavis neglecta religione, sprete consuetudine majorum, jure atque injuria, lege aut vi, clandestinis etiam artibus monarchiam appeteret: sic Ciceronem non fuisse politicum, qui naturam sortitus molliorem et eam ut ex lege fieri vellet omnia, idem nos omnium primi fatebimur.

Itaque patefacta conjuratione, cum more majorum in Catilinos animadvertisset, brevi ipse intellexit illam quondam fuisse in ea, cui consul praefuisset, re publica virtutem, ut sine periculo perniciosos cives de medio tollere liceret. Impeditur extremo consulatus die perinique a Q. Caecilio Metello, ne verba ad populum faceret; accusatur impudenter ab eodem Metello, quod mutasset rem publicam, extrusus a Clodio, quod injussu populi necasset cives romanos, a Caesare et a Pompejo parum defensus atque relictus sibi mense aprili anni 58 in exsilium abiit, unde anno proximo revocatus Nonis Septem-

bribus venit Romam. Quid ageret homo unice deditus majorum institutis in illis perpetuis in re publica, quas ad tyrannidem spectare nulli minus quam ipsi occultaretur, turbis; quid Cicero ageret, qui jam dudum nullam jam esse rem publicam cerneret atque diceret, et tamen ut consularis in senatu adesse et sententiam dicere interrogatus deberet, qui a factionum principibus, Caesare et Pompejo, invitaretur, quorum utriusque plurimum interesset sibi conjunctum videri Ciceronem hominem tam carum populo?

Utinam celeres illi censores Ciceronis diligenter deliberarent atque exponerent, in quantis Cicero, quoad viveret Caesar, versatus esset difficultatibus; quem si quis dicat nihil vidisse in re publica, certe non legit epistulas Ciceronis, in quibus etiam levissimo in re publica momenta ita perscribuntur, ut scribi possunt ab eo solo qui politica optime persentiat et dijudicet. Quid, inquam, faceret? Fecit quod in re simili illi ipsi ad unum omnes: Neutri eorum principum confisus ejus tenebat partes qui suis consiliis pro tempore quam minimum videretur recedere a republica. Haec autem ipsa viginti annorum fuga et declinatio, quam hodie passivam resistantiam vocamus, Ciceronem virum fortem fuisse demonstrant; fortitudinem vident fuisse, qui similia, etsi minora, tulerunt, quod illum modo Pompejo modo Caesari propensiores conspicantur, sed nunquam de republica mutantem sententiam, quam imperiti et leves inconstantiam et animi fluctationem calumniantur. Quam vero sibi ipse manserit in studio reipublicae similis et constans, facile cognosces ex illis quae anno a. Ch. n. 51 proconsul in Sicilia gessit, quae perscripsit in epistula ad Atticum VI, 2; «Laetari te nostra moderatione et continentia video: tum id magis faceres, si adesses. Atque hoc foro... mirabilia quaedam effecimus» et quae illic paragraphis 4 et 5 scribuntur, ex quibus apparet anno suo 56 talem fuisse in Sicilia proconsulem, qualis fuisset in Sicilia quaestor anno suo 52. Quam sibi similis manserit in amore patriae et studio rei publicae liberae, demonstrant ea quae post occisum Caesarem, quem ut tyrannum oderat, in senatu et pro pace et contra Antonium dixit et egit, et quae illis mensibus ad amicos scripsit. Cum dignitate pro patria praebuit jugulum interfectoribus.

Itaque si qui iudicio usi et intelligentia dicant Ciceronem politicum non fuisse, hoc dicunt: non fuisse nec voluisse se eum, qui fatiscentem reipublicae molem ad novam formam traduceret; sed non illud velim taceant Ciceronem, si majorum respublica tum extitisset, optimum futurum fuisse magistratum; nam quae illi in republica licuisset perficere, exempla fortitudinis esse et constantiae. Ego certe sic censeo cum Cicerone consule antiquam illam Romanorum rempublicam occidisse neque factum casu esse, ut, quo anno Cicero consul esset, nasceretur primus imperii Romani imperator perpetuus, C. Julius Caesar Octavianus Augustus.

Romae, a. 1949.

ANDREAS AVENARIUS, S. V. D.
(sequar)

Commercium epistulare

Josephus M.ª Mir, C. M. F., P. Andreae Avenario, S. V. D., Sal. Pl.

Ineunte hoc mense julio, Rector nostri Collegii Barcinonem adierat, unde mihi attulit praeclarum sermonis tui donum...

Scripseras: Exspecta parumper remque totam de vocabulis adhibendis luculenter aperiam. Promissa tua fidissime servasti et amicum ab illa, qua agebatur, aegritudine liberasti.

De unaquaque re proposita deque vocabulis in examen advocatis perlucida atque sapienti argumentatione responsum dedisti. Maxime gaudeo me te coëgisse ut, quid de illis sentiret, plane exprimeres. Quaedam te retinuisse video pro sermone quasi vulgari vel ut pressius in colloquiis intellegamur; quod, te optime fecisse, probo, illamque horridam latinitem repudiasse quae in quibusdam Commentariis apparet; ne illis ansam daremus enixe conabar.

Pauca suis locis, cum tua edetur epistula, forte significabo. Prius tamen «De Marco Tullio perorationem» finiemus.

Illius chirurgi peritiam valde laudo et amo qui, ut melius haberes ex illo inveterato varicum dolore, fecit.

Te nobis amicitia conjunctissimum agnovi, quam in dies arctiorem mutuo servemus. Hisce diebus centenaria nostra decurrebant festa, quae intimo animi fervore apud nos sunt concelebata.

Valetudini inservi diligenter. Vale.

Celsonae, IX Kal. Augustas.

Andreas Avenula, S. V. D., Joseph Mirio suo S. D.

Paucos tandem ante dies deprehendi in periodico dioecesis Ratisbonensis, cujus glorior filius esse, quod peridicum a quodam meo amico hoc ipso anno ad me dari coeptum est, generalem celebratum esse Claretianorum coetum in eoque novum Superiorem Generalem electum esse popularem meum et condioecesanum, Traschinganam prolem et Superioris Palatinatus. Postea dixerunt eam rem in Observatore Romano jam mense Majo nuntiatam fuisse, quod ita esse postea ipse repperi in Observatore una cum brevi vita Revmi. P. Petri Schweiger et narratione gestorum a vestra familia in Germania atque in Bavaria. Indignum sane est me sero comperisse haec omnia; nam populari gratulatus essem dignitatem et in ferendo imposito onere auguratus caelestem fortitudinem. Et intelleges opportunissime accidisse, ut eodem ex periodico legerem etiam de sollemni commemoratione impleti nunc anni centesimi, ex quo Beatus Claretus fundamenta jecit vestrae Congregationis. Sic mihi datum est, ut ipso jubilaei die multum cogitatione et mente apud vos conversans, veteres amicos, omnia in posterum etiam fausta et felicia vobis precari non desinam. Neque immemor dego hunc diem illorum virorum et juvenum et puerorum tam multorum, qui haec centenaria sollemnia vobiscum laeti cele-

braturi erant, nisi a Deo electi fuissent, qui primum Congregationis Filiorum Cordis Mariae centenarium suo purpureo martyrio. Quomodo hodie non recorder de Emmanuele Jovaeo et trucidatis cum eo sociis? quomodo non commemorare illum novellum sacerdotem Wemberum, Germanum, quem primum conveni decem ante annos Albani et saepius postea una cum condiscipulis? Illi cum ostenderem, in quanto periculo res patriae esset sedens in quodam hortorum nostrorum scamno, nolebat credere nesciens vicinam sibi pro perdita patria paratam mortem... Haec autem quae legisti certe facient, ut intelligas admirari me, quod ille fasciculus (116) mensium Maji et Junii, qui nuperime recte redditus est, nihil habeat de electione novi Moderatoris Generalis nihil habeat de celebratione centenarii. Miratus antea sum, quod non significatum est de adventu longissimarum litterarum, quibus a me est responsum de vocabulis a me usitatis in compluribus PALAESTRAE fasciculis, quas ego litteras ante nonnullas hebdomadas ad sedem Congregationis Juliae Viae ipse pertuli per P. Alexandrum procurandas. In iisdem litteris certiore etiam faciebam te neque centesimum decimum tertium fasciculum me accepisse neque quintum decimum, et suspicari me in iisdem fasciculis inveniri, quae ad me spectarent. Feceris gratissimum si eorum fasciculorum copiam feceris, quod facile praestabis, ut opinor, per hospites celebritatum, qui ex hac antiqua urbe in illas regiones properaverint. Velim cures ut lever illo timore, quo tangi et sollicitari coepi ne quid mali tibi obtigerit, qui meo iudicio nimium sustineas onus. Non potest scholas dare et munera et munuscula praestare is, qui commentarios Latinos administrat praesertim si illa administratio non sit tantummodo selectio ex acervo articulorum undique advolantium, sed rasarum paginarum typhotico opere perornatio. ALMA ROMA cum Fornario extincta est. Et quam fuit ille mihi et aliis gratus post acceptas nostras nugae, si quoquo modo ferre possent publicum. Haec ex Palatio S. Congregationis propagationis fidei, ut ex digitis fluebant, postridie Idus Julias. Vale.

Josephus M.ª Mir, C. M. F., Andreae Avenario, socio carissimo, sal.

Superiorem epistolam a me tibi datam Celsonae leges. Nostra obliviscit profecto nequis: hac tua epistula perlucide comprobatur. Centenariam nostram commemorationem te antea percepisse arbitrabar. Gaudeo tamen peropportune nostris illo sollempni die congratulari te potuisse.

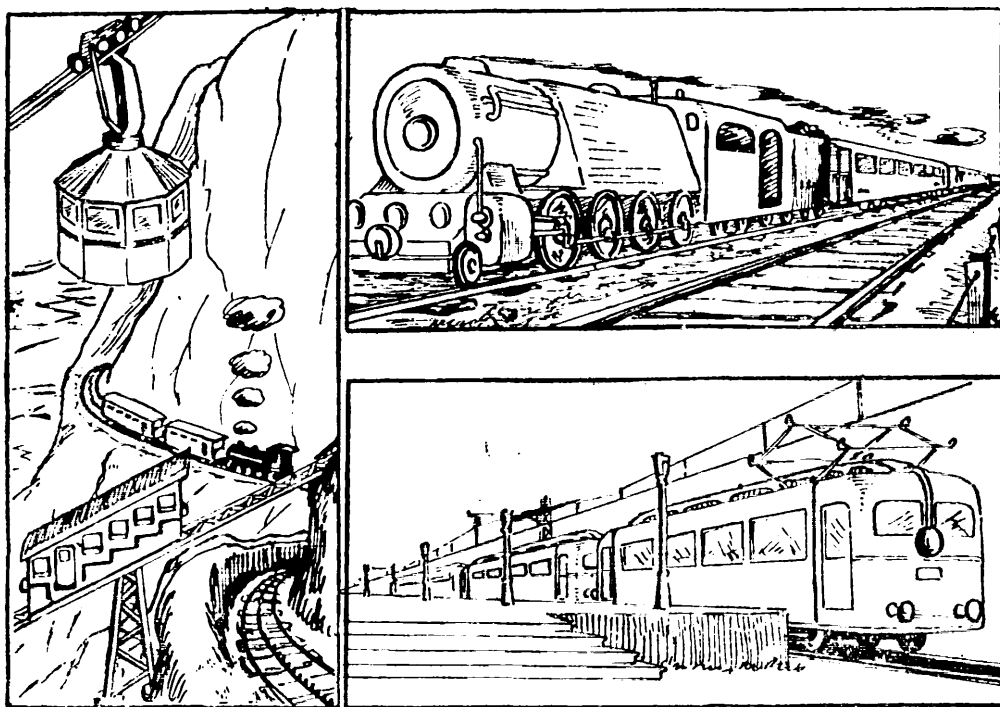
Tua vides salva ad nos advenisse. Ad te fasciculos PALAESTRAE rursus misi; qui utinam recte perveniant.

Timor ille tuus saepius sane defatigatione mea comprobatur, quam quottannis extremo curriculo experiri soleo; mensem extra palaestram et laborem deperdidit... Nunc tamen melius habeo, Superis gratiam. Celsonam hebdomadam unam sum commoratus, Salmanticam vero intra paucos dies pergam, quo conveniemus socii ut lectiones et audiamus et proferamus. Alia opera, quae ad finem vergunt, tibi cognita citius fore spero. Plurimum vale.

Barbastro, IV Kal. augustas.

NOVA ET VETERA

Vehicula hodierna. — II

Johannes Gundisalvius vacationum aestivarum nactus opportunitatem, aliquas Hispaniae urbes percurrit. Cum autem ad illum consulandi causa venissem, plura mihi narravit, ac summa animi comitate et benevolentia ostendere voluit quibus ipse vocabulis res novas significasset, quibusque saepe cum clericis aliisque eruditioribus viris in itinere esset confabulatus.

En tibi, quo modo iter paraverim atque confecerim, mihi dixit. Cum iter suscipere constituo, primum, indicem horarium traminum ¹ perscrutor et commodiorem horam atque velocius tramen ² seligo. Deinde omnia, quae opus erunt ad viam jucundiolem ac leniorem ducendam, diligenter paro. Cistellam manualementem ³ requiro, in eaque codicillum plagulis discindendis ⁴ recondo ad res in itinere actas fideliter inscribendas eamque jucundioribus libris compleo. Bulgam ⁵, viatica ⁶, cetera, quae ad ornatum et corporis comptum spectant, compono; thecam rasorialem ⁷, in qua continetur machina rasoria ⁸, laminae [rasoriae] ⁹, sapo ¹⁰, penicillus ¹¹, cet. Quibus apte instructis, in stationem ferrivariam ¹² pergo, in magnum oecum tesserris comparandis ¹³ ingredior, seriem ¹⁴ hominum inquirō qui idem, quod ego, iter aggrediuntur; parumper exspecto, ad tesserrarum forulum ¹⁵ accedo, tesserram primae vel secundae classis ¹⁶ cum sede reservata ¹⁷ requiro ejusque pretium, cum in manibus syllabum ¹⁸ non habeam; vel si nocte iter ago, loculamentum dormitorum ¹⁹ postulo ut noctu placide quiescam.

Alios video in manibus et in tergo onera, capsas²⁰, vidulos²¹, quasillos²², bulgas, omnis generis mercium et regularum onusta comportantes. Ipse tamen iter faciens illud Sapientis arripio dictum: «*Omnia mea mecum porto*»; qua re opus non est ad sarcinarum forulum²³ accedere neque sygrapham expeditoriam²⁴ sumere neque sarcinam²⁵ in reposito²⁶ tradere custodiendam.

Deinde in crepidinem²⁷ exeo, ibi viam ferream²⁸ inspicio suisque vocibus singula nomino. Transtra²⁹ binas orbitas³⁰ i. e. curriculum³¹ supportant. Curricula plura esse solent, ut euntibus ac redeuntibus traminibus expeditus aptusque detur locus.

Tramen, carbone calefactum atque vapore, vaporitrahā³² vehitur; in ea vides caldarium³³, fumarium³⁴, diribitorium³⁵, sibilum³⁶, faculam³⁷, tudites³⁸, uncum³⁹, cet. Vaporitrahæ praesunt fornacator⁴⁰, qui carbonem e carbonario [curru]⁴¹ subducit ignemque excitat, et machinator⁴², qui vaporitrahā moderatur ac signis rectoris stationis⁴³ obtemperat.

Tramina varii sunt generis ac nominis: communia⁴⁴, tabellaria⁴⁵, mixta⁴⁶, expedita⁴⁷, rapida seu citata⁴⁸, ex quibus plura hodie non vapore sed electrīde compelluntur; quae commodiora sunt ac velociora ac maxima munditie ornantur.

Vaporitraha post se currus⁴⁹ trahit, qui quidem onerarii⁵⁰ et pecuarii⁵¹ appellantur, onera, pecora aliaque comportantes. Tu vero iter instituens sic in currum penetrabis: primum, gradum⁵² conscendis, portulam⁵³ aperis, in transitu⁵⁴ consistis, loculamenta⁵⁵ inspicias ut locum commodum tibi seligas, sarcinam in reticulo⁵⁶ deponis, in sede seu sedili⁵⁷ assides. Aestivo tempore ad fenestellam⁵⁸ aut in strato currus⁵⁹ stare ut rerum conspectum demireris, jucundum sane tibi erit. Currus nocturno tempore aut in cuniculis⁶⁰ percurrendis, electrīde aut alia luce collustrantur. Si quod forte detrimentum⁶¹ in itinere evenerit, pulsabulum⁶² instantis periculi⁶³ pulsabis vel comprimes.

Aliquot abhinc dies Montis Serrati nobile Coenobium cum peregrinantium coetu invisi tramine ductus denticulato⁶⁴, quod quibusdam quasi dentibus ferreis sustinetur ne recedat dum montes reptare videtur. Cum vero funale tramen⁶⁵, quod ope funis seu rudentis⁶⁶ trahitur, conscendi, magna per motus sum admiratione; mulieres vero pavitantes suspensio animo omnia perlustrabant dum ille funis, a quo omnium nostrum pendebat animus et vita, leniter defluebat.

Ac suavissimam cum primis percepi animi voluptatem cum supra montana cacumina velocissime cistellā illā seu diaetā funi suspensā transvectus⁶⁷ supervola- vi: per fenestellam inspiciens minutissima mihi visa sunt omnia.

Neque desunt aliae funales trajectoryes aëriae⁶⁸ quibus rotabili rudenti circumductus⁶⁹ quasi enavigare tibi videaris insidens sedili quodam. Qua transvectione⁷⁰, hiberno tempore praesertim, labilibus soleis supra nivem decurrentes⁷¹ oblectantur: quare sedem illam sellam nivitrahā⁷² appellabo huicque similem telefericam⁷³ nuncupabo.

Habes, benevole lector, quae mihi nuper enarravit de suis peregrinationibus voluptariis⁷⁴ —variis trahaculis adiectus— Johannes noster Gundisalvius.

VOCABULARIUM

1	index horarius traminum,	<i>guía de trenes</i>	76	sibilus, i, m.,	<i>silbato</i>
2	tramen, inis, n.,	<i>tren</i>	37	tacula, ae, f.,	<i>farol</i>
3	cistella manualis,	<i>cartera, bolsa</i>	38	tudes, itis, m.,	<i>tope</i>
4	codicillus plagulis discin- dendis,	<i>esfoliador, bloc maleta</i>	39	uncus, i, m.,	<i>enganche</i>
5	bulga, ae, f.,		40	fornacator, oris, m.,	<i>fogonero</i>
6	viatica, orum, n. pl.,	<i>preparativos pa- [ra el viaje</i>	41	currus carbonarius, carbo- narium, ii, n.,	<i>ténder</i>
7	theca rasoria,	<i>estuche de afei- [tar</i>	42	machinator, oris, m.,	<i>maquinista</i>
8	machina rasoria, radula, ae, f.,	<i>máquina de afei- [tar</i>	43	reñtor stationis	<i>jefe de estación</i>
9	rasorium, ii, n., lamina rasoria, [cisorium],	<i>hoja de afeitár</i>	44	tramen commune,	<i>tren omnibus</i>
10	sapo, nis, m.,	<i>jabón</i>	45	tramen tabellarium,	<i>tren correo</i>
11	penicillus, i, m.,	<i>brocha</i>	46	tramen mixtum,	<i>tren mixto</i>
12	statio ferroviaria,	<i>estación</i>	47	tramen expeditum, [ex- pressum],	<i>tren expreso</i>
13	occus tesseres comparandis,	<i>despacho de bi- lletes</i>	48	tramen rapidum, citatum,	<i>rápido</i>
14	series, ei, f.,	<i>cola</i>	49	currus, us, m.,	<i>coche, vagón</i>
15	tesserarum forulus, tesse- raria,	<i>taquilla</i>	50	currus onerarius, sarcina- rius,	<i>vagón de carga</i>
16	tessera, primae, sec. classis,	<i>billete de 1.ª, de [2.ª clase</i>	51	currus pecuarius,	<i>vagón ganadero</i>
17	sedes reservata,	<i>asiento reservado</i>	52	gradus, us, m., stăpăda, ae, f.,	<i>estribo</i>
18	syllabus, i, m.,	<i>tarifa</i>	53	portula, ae, f.,	<i>puerta</i>
19	loculamentum dormito- rium,	<i>coche-cama</i>	54	transitus, us, m., fauces, ium, f. pl., ambulacrum, i, n.,	<i>pasillo</i>
20	capsa, ae, f.,	<i>caja</i>	55	loculamentum, i, n.,	<i>departamento</i>
21	vidulus, i, m.,	<i>maletín</i>	56	reticulum, i, n.,	<i>red</i>
22	quasillus, i, m.,	<i>cesto</i>	57	sedes, is, f., sedile, is, n.,	<i>asiento</i>
23	forulus sarcinarum,	<i>taquilla de equi- [pajes</i>	58	feneſtella, ae, f.,	<i>ventanilla</i>
24	syngrapha expeditoria,	<i>talón</i>	59	stratum currus	<i>plataforma</i>
25	sarcina, ae, f.,	<i>equipaje</i>	60	cuniculus, i, m.,	<i>túnel</i>
26	repositorium, ii, n.,	<i>consigna</i>	61	detrimentum, i, n.,	<i>avería</i>
27	crepido, inis, f., prostacu- lum, i, n.,	<i>andén</i>	62-3	pulsabulum instantis pe- riculi,	<i>timbre de alarma</i>
28	via ferrea,	<i>ferrocarril</i>	64	tramen denticulatum,	<i>tren cremallera</i>
29	transtrum, i, n.,	<i>traviesa</i>	65	tramen funale,	<i>funicular</i>
30	orbita, ae, f.,	<i>riel, carril</i>	66	rudens, entis,	<i>cable</i>
31	curriculum, i, n.,	<i>ferrocarril (los [dos rieles)</i>	67	transvehi cistella [s. diae- ta] funi suspensa,	<i>viajar en aéreo</i>
32	machina tractoria, vapori- traha, ae, f.,	<i>locomotora</i>	68	trajeñtio funalis aérea	<i>funicular aéreo</i>
33	caldarium, ii, n.,	<i>caldera</i>	69	circumduci rudenti rotabi- li aéreo,	<i>viajar en aéreo</i>
34	fumarium, ii, n.,	<i>chimenea</i>	70	transveñtio, onis, f.,	<i>viaje</i>
35	diribitorium, ii, n.,	<i>caja de distribu- ción</i>	71	decurentes labilibus soleis,	<i>esquiadores</i>
			72	sella-nivitraha,	<i>silla-ski</i>
			73	teleferica [sella]	<i>teleski</i>
			74	peregrinatio voluptaria,	<i>viaje de sport, de [recreo</i>

ALIAE VOCES ET LOCUTIONES

perforator, oris, m.,
 declinator, oris, m.,
 expeditor, oris, m.,
 terebra, ae, f.,
 syngrapha sumptuaria,
 ferriviae opifex, [faber] ferrivarius,
 sumere tramen,
 vehi, discedere tramine,
 tramen tardat,
 tramen quindecim minuta demoratur,
 viam ferream sternere,
 tramen sistit,
 tramen e suis ductibus, e curriculo, e lineis digreditur,
 currum inscendere,
 tramen per orbitas procedit,

Barbaſtri

revisor
guardaguías
factor
taladrador, sacabocados
factura
ferroviario
tomar el tren
tomar el tren
el tren trae retraso
el tren tiene un cuarto de espera
construir un ferrocarril
el tren se para en

el tren descarrila
montar al tren
el tren anda bien encarrilado

Josephus M.^a MIR, C. M. F.

BIBLIOGRAPHIA

E. BAGUÉ. — «*Froissart*», Editorial Labor, S. A., Barcelona, 1949.

Nihil amoenius Dnus Bagué. Historiae Professor, nobis degustandum prae-buit, quam lepidissimum hoc volumen ex Johannis Froissart «*Annalibus*» confectum. Quo legendo vix me involvi, statim ejus venustate et lepore, ejus ubertate atque ingenuitate sum allectus.

Constat libellus diserta commentatione qua lectores ad auctorem adducuntur, eaque affert excerpta quae, pulcherrima cum sint, magis auctorem exprimunt ac repraesentant.

Interpretatio nemini non probabitur qui penitus cognoscat quam sit difficilis ex gallis ad hispanos conversio perfecta atque absoluta.

E. VALENTI FIOL. — «*Lucretio*», Edit. Labor, S. A., Barcelona, 1949.

Iuxta consilium quod in libris edendis Domus Editrix Labor servandum sibi constituit. Dnus. Valentí eruditum commentarium suo libello praeponit, ubi de Lucretio poeta ejusque opere «*De*

Rerum Natura» docte disserens, nonnulla imprimis in trutinam vocat quae. minus probanda, de athelismo lucretiano vulgo audiuntur; deinde de Epicureismo, cui sectae Lucretius nomen dedit, copiose pertractat, tum denique poëticam laudem Lucretio vindicat, cujus poemata, ut Cicero scribit, ita sunt, multis luminibus ingenii, multae tamen artis.

Quoad excerpta attinet, ea prudenti sinceroque judicio selecta sunt, hisque commentariis instruuntur, quibus facillime degustari possint.

L. DEBEAUVAIS. — «*Cours de Langue Latine*» (*Vocabulaire Latin, 8 ed., Exercices, Classe de Troisième, 6 ed., Exercices, Classe de Quatrième, 8 ed.*) Librairie Classique Eugène Belin, Paris, 1946 1948.

Quantum alumnis conferat optimum Vocabularium memoria tenere, adeo est in promptu, ut disputatione id non egeat. Qua tamen ratione hoc Vocabularium quam facillime alumnus ediscet?

En vobis methodum quam operis auctor affert.

«Vocabularii» libellus in duas dispescitur partes: quod presse dici posset *Vocabularium*, ubi in capita voces cumulantur, et *Dictionarium*, quod extremum libellum tenet, ubi hujusmodi voces alphabeticam rationem sequuntur.

Vocabularium ex Cicerone et Caesare videmus potissimum esse confectum; cumque latini poëtae propriis vocabulis non semel utantur, haec etiam in finem Vocabularii adhibentur.

Non est praetereunda — id quod tanquam libelli proprium vindicari posset — ratio illa qua voces in rerum species (= *ideas*) distribuuntur, et synonyma conjunctim scripta proferuntur.

Dictionarium nihil est aliud quam tabula numerorum relationem (= *citas*) complectens.

Postremo summis laudibus sunt celebrandae spirantes, — ut Vergellanum illud memorem —, picturae, os habitumque romanum gerentes, quae libellum hic illic amoenissime exornant.

Ut ad exercitatorios libellos veniamus, eorum qui tertii cursus alumnis dicatur, hos totum Vocabularium edidicisse, poëtarumque voces plane intellexisse praesumit, huncque in modum dixerit:

Brevi elementorum grammaticalium praemissa repetitione, septem operis divisiones subsequuntur, ubi totius grammaticae notiones ad scribendi palaestram compelluntur. Illae vero exercitationes quae, notulis illustratae, quandoque proponuntur, pleniorum efficient grammaticas traditionem, ut opinio mea fert, eodemque Stilisticam, quae sub fine libelli collocatur, esse conspiraturam arbitramur.

Qui vero exercitatorius liber quarti cursus discipulis dedicatur, ille totus, ut repetitionem illam praeteream, syntacticis penitus enodandis propositionibus impenditur.

Quod reliquum est, quibus laudibus

picturas illustratorias prosequemur, hisdem, ne dicam majoribus, sunt hic celebrandae.

E. FRUTOS CORTÉS. — «*Calderón de la Barca*», Edit Labor, S. A., Barcelona, 1949.

Ex his omnibus libellis, quibus recensendis operam impendo pace priorum dixerim, hic nobis magis arrisit. Nec id solum quod in eo de maximo illo poëta oratio habeatur, qui ab hispanis maxime est honorandus, sed quia tam fuse tamque accurate de Calderonis vita, operibus, stilo cogitandique ratione, deque ejus dramaticis lyricisque poematibus auctor commentatur, ut nihil ad perfectam Calderonis effingendam notitiam desideretur.

Ut ad anthologiam veniamus, ex septem generibus in quae auctor dividit Dramaticam calderonianam, totidem adhibentur Comoediarum excerpta argumento et commentariis opportunis illustrata; nec perelegans lyricae poëseos deest exemplum.

Volumen locupletatur appendice, quae de arte seu ratione calderoniana conscribendorum dramatum ejusque poëtico sermone non illiterate agit, et copioso librorum elencho, qui de Calderone sunt typis expressi.

J. M. RIVAS SACCONI. — «*El Latin en Colombia*», *Bosquejo histórico del Humanismo Colombiano*, Publicaciones del Instituto «Caro y Cuervo», Ed Voluntad, Bogotá, 1949.

Dnus. Rivas, cujus eruditionem in litteris pervestigandis lectores nostros scimus habere perspectam, novo volumine litteras novogranatenses locupletavit.

Hoc in opere de latini sermonis apud Colombianos traditione; de grammaticis latinis conscriptis; de scientificis ac literariis operibus versu vel prosa compositis; de interpretationibus e classicis latinis auctoribus; de commentationibus criticisque commentariis super latina-

rum litterarum quaestionibus; de effi-
cientia sive culturae graecae et latinae
in litteras columbianas influxu, et, gene-
ratim, de classicorum, ut ita dicam, ves-
tigiis in Columbia expressis amplissi-
me, accuratissime refertur.

Optimo sane consilio auctor studio-
rum humaniorum apud Columbianos
historiam in tres dividit aetates: *coloni-
cam, mediam et liberam*. Prima in aetate,
quae uberrima est dicenda, omnibus an-
tecellunt litteratissimi homines *Ferdi-
nandus Fernández de Valenzuela* et *Fr.
Andreas a Sto. Nicolao*; in altera prae-
stantissimum se praebet *Marianus del
Campo Larraondo*; in novissimā fama
Michaëlis A. Carl, ut Horatii verba mu-
tuer, ...«micat inter omnes velut inter
ignes luna minores». Omnibus his auc-
toribus singula capita dicantur.

Ceterum, quod auctor asserit se tan-
tum historiae litterarum novogranaten-
sium *caput* conscripsisse, modeste facit,
ne, si monumentum ingens, — ut ita res
se habet —, se exegisse diceret, arrogant-
ter hoc dictum existimaretur.

J. M. GARCÍA LÓPEZ. — «*Baltasar Gra-
cián*», Edit. Labor. S. A., Barcelona,
1947.

Non est profecto Domus Editrix La-
bor oblita Patris Gracián, his praecipue
temporibus quibus, saeculari oblivione
deleta, profundissimus aethicus bibli-
tanus iterum animos existimatorum lec-
torumque sollicitat.

Non est, inquam, oblita, quinimo
Dno. García, homini litterato, commen-
davit officium conscribendi libellum qui,
omni adhibita animi moderatione, ho-
minis tam ex adverso iudicati germanam
notitiam exhiberet, eaque ex ejus operi-
bus fragmenta decerperet, quibus lecto-
res in aptissimam scriptoris cognitio-
nem venirent.

Quam bene Dnus. García satis offi-
cio fecerit, qui opus legerint, existima-
bunt.

TEXTOS E. P. — «*Lengua Latina*», *Cursos*
1.º, 2.º, 3.º, 4.º, 5.º, 6.º y 7.º *en cuatro*
volúmenes, *Segunda edición*, Editorial
Bibliográfica Española, Madrid, 1948.

Grammatica, quam lectoribus exhi-
bemus, ea est quae, quanvis tot volumi-
nibus explicata veniat, non multum
operae ad eam sive explanandam sive
ediscendam impendas. In qua conficien-
da ita alumnorum rationem auctores
habuerunt, ut Divi Josephi Calasañcil
sectatores possis agnoscere: ubique faci-
litas et claritas patent. Nec aliter illud
fieri posset, si Scholarum Plurum in
pueris edocendis traditioni consentire
velint.

Neque id in eam sententiam disputo,
ut quicquam praeceptorum gravitati de-
traham, nam et auctores existimo, si
genus scientificum tractare voluissent,
gravissime et copiosissime potuisse di-
cere; et nos, si alumnorum utilitati con-
sulere voluissemus, idem nobis censeo
esse faciendum. Praecepta eorumque
expositio placent.

EDITIONES HELVETICAE — «*Series latina*»,
t. 7; CICERO; *Operum Philosophicorum*
Excerpta: eddidit, Hermann, Frey.
T. 16; T. LUCRETIIUS CARUS; *De Rerum*
Natura: edidit, Olof Gigon. In aedi-
bus Orell Füssli Turici (Zürich).

Iterum cl. vir Orellius Füsslius editor
nos donat opusculis quae summis sint
laudibus honestanda. Eadem enim se-
lectore charta prodeunt, eademque ty-
porum claritate ac nitore.

Tomum 7 omnino Cicero sibi vindic-
cat, neque ille, inquam, Cicero qui vio-
lentus in Catilinam invehebatur, sed
qui in litteris aetatem agebat in villis.

Magnopere hic adolescentulos hortar-
er, ut ipse Cicero Marcum filium hortari
solebat, ut non solum Ciceronis ora-
tiones, sed hos etiam de philosophia
libros studiose legerent. Nam quanquam
vis dicendi in illis major est, tamen hoc
quoque colendum est aequabile et tem-
peratum orationis genus.

Sed ut ad sermonem, ex quo egressi sumus, revertamur. t. 16 Lucretio totus dicatur, cujus editionem, ut priorem Ciceronis, absolutam dixeris, si nonnullis adnotationibus adaspergeretur, nec solum in edendis poematis haereret.

SAMUEL GILI Y GAYA — *Curso Superior de Sintaxis Española*, 2.ª ed., Publicaciones y Ediciones Spes S. A., Barcelona, 1948

Qui sit hodiernus linguae nostrae status, ut ad docendum digerere possit, Dnus. Gill et Gaya, eruditus philologus, quam accuratissime potuit, in suo libello describit. Et quamvis auctor ea modestia, qua sapientem possis agnoscere, se conscripsisse commentationem Syntaxis historicae et psychologicae non audeat profiteri; tamen, cum rerum syntacticarum descriptio, nisi ipsis fundamenta historica ac psychologica suppeditarentur, non infrequenter sensu careret, cumque huiusmodi explicationes interdum ab auctore adhibeantur, efficitur ut vere dicere possimus Dnum. Gill perfectum Syntaxis historicae ac psychologicae tractatum exaravisse.

Quod auctor dicit se perpaucos his de rebus scriptos libellos invenisse, qua de causa omnibus numeris absolutum opus se facere non potuisse arbitratur, id ad auctoris laudem referendum esse censemus.

ISIDORUS MAULEÓN

R. BLOCH. — *Les origines de Rome*, col. «Que sais-je?». 128 pag. Paris, Presses universit. 1946.

Si hunc leges Raimundi Bloch libellum — doctrina tamen ponderosum — diligentissimi antiquitatis investigatoris, cujus mira dolabra e tenebris terraque tot urbes, res veterae, institutiones eruuntur, quid in praesentia cogitari liceat de *Romae conditione*, videbitis.

Vetus, certe Niebuhr opinio evanuit; inventa quoque est dein a M. Dumezil comparativa agendi ratio; nunc vero R. Bloch novissimis ethnographiae, linguis-

ticae, archaeologiae, historiae notitiis gravius prudentiusque fretus — quiddid e contra fabulae et inventionis irrepsit — asserere tentat primum in palatino colle, dein in ceteris collibus romanis viculos exstructos, qui societatem amicitiamque paulatim conjunxerunt, quosque jam foederatos viculos in unam magnamque urbem evenisse etruscorum occupantium ope, qui propter loci naturam sibi opportunissimam Romam agnoverunt.

Non ergo *Romae conditio* — juxta Bloch — tribuenda est medio s. VIII, quod et fabulae vindicant, sed medio s. VII, quo toscanorum coarctatur regnum.

MARIANUS MOLINA, C. M. F.

C. E. MESA, C. M. F. — *De mi lámpara tenue*. Pórtico de José M.ª Pemán. Editorial Cocusa, Madrid, 1949.

Ubi que terrarum faces incenduntur ac lumina excitantur, quibus centenaria commemoratio Congregationis Claretianae summo splendore praefulgeat. En tibi, lector, excultus suavisque poeta, qui «lampadis tenuis» suae lumina secreto saepius accenderat, nunc vero in centenaria commemoratione Congregationis Claretianae, lucem, quam sub modio recondiderat, supra candelabrum collocat ut suo nitore semitas nostras illuminet animumque ejus suavitate oblectet. Nitent profecto in parvulo libro ars poetica et dicendi genus tenue ac delicatum, idemque nobilibus sententiis ac sensibus conspergitur et perornatur. Mentem jucundo orationis afflatu vel amicorum rerumque recordatione tibi inflamari senties cum illa leges: «*Serenatas* — cum versione latina a P. R. Sarmiento concinnata —, *Granum frumenti, Arte de Grecia, Madre España, Flor de trópico, Miguel A. Caro, Un estrellero de Santa Fe, Como esa fuente*, cet.

Ne desinat, noster poeta —cujus opera saepius PALAESTRA adjuncta ac nobilitata est—, oleum in lampadem effundere ut perennem alat atque foveat lucem novaque ac dulcia carmina proferat.

JOSEPHUS M.^a MIR, C. M. F.

Compositiones vertendae

TERENCIO (IV)

Ninguno de los escritores antiguos ha recibido (48) tantas y tan grandes alabanzas ya (49) de los contemporáneos (50), ya de la posteridad (51) como (52) Terencio. Y para comenzar (53) por un hombre cuyo testimonio, como de émulo tiene que ser de grandísimo peso (54), dice Afranio que nunca podrá decirse de nadie que ni es parecido (55) a Terencio. Cicerón se ayuda de él (56) frecuentemente y cita con gusto sus versos (57) y alaba las bellezas del estilo (58). Sus versos, dice, eran atribuidos a Escipión y Lelio, precisamente por su exquisita elegancia; como si (59) aquella dignidad y elegancia (60) fuesen propias tan sólo de aquellos (61) que en aquel tiempo era voz (62) que hablaban latín mejor que los demás (63).

NOTAS: (48) *Consequor*. (49) *Et... et*, (50) *Aequalis* (51) *Posteriorum*. (52) *Quantus*. * (53) *Atque ut ordiar, exordiar*. (54) *Maximi ponderis esse*. (55) *Non alicui similem dicere quempiam*. (56) *Multa ab aliquo sumere*. (57) *Proferre, afferre, laudare versiculos*. * (58) *Loquendi elegantia; elegantia sermonis*. (59) *Proinde quasi*. (60) *Dignitas ac festivitas*. * (61) *Proprius ac peculiaris alicujus*. (62) *Iisdem temporibus putaban-*

tur. (63) *Latine loqui litteratius quam ceteri*.

*53 *Atque, ut a familiari nostro exordiar*. Cic. De fin. 5, 17, 46. — *58 Bellezas de estilo no son lo mismo que bellezas de lenguaje. Belleza de estilo (delicadeza, buen gusto) dicese en latín *loquendi elegantia, elegantia sermonis*; belleza de lenguaje (frases y voces escogidas) dicese *ornamenta orationis*. — *61. La frase adverbial «tan sólo» es innecesaria en latín.

PRO ALUMNIS MEDIIS

EL AVARO EN LOS INFIERNOS

Murió un hombre avaro que había amontonado (1) grandes riquezas. Cuando llegó a la orilla de la laguna Estigia (2) Caronte, el barquero de las sombras (3), exigióle el tributo (4). Pero aquél, por no pagar el tributo, no quiso subir a la barca (5), y se arrojó al agua (6). Al punto (7) que nadando tocó la orilla opuesta, fué apresado (8) y conducido ante los jueces de las sombras. «Si lo que ha hecho éste, dijo Minos, llega a ser costumbre (9), se acabarán los tributos (10) de este reino. Por lo cual, puesto que éste fué el primero en dar un ejemplo peligroso (11) nada impide que le inflijamos un gravísimo castigo (12). — No hay duda (13), repuso Radamanto, que ha de ser castigado con durísimo suplicio. Volvámosle al país de los vivos (14) para que él mismo vea cómo sus herederos deban repartir las riquezas.

(1) *Congerere*. (2) *Ad Stygis ripam* (3) *Umbrarum portitor*. (4) *Obolum*. (5) *In naviculam conscendere*. (6) *In flumen*. (7) *Simul ac*. (8) *Comprehendi*. (9) *In consuetudinem venire*. (10) *Vectigalia*. (11) *Pri-*

mus, periculosum prodidit exemplum. (12) *Gravissima poena afficere* (13) *Haud dubium est*. (14) *Ad vivos* (15) *Divitias profundere*.

CURIOSA ET JOCOSA

258. — HUMANUS LATRO

—Trade mihi loculos, si vis discedere vivus!
—O hominem, jam ter mense fluente mihi
ausus es armato nummos subducere dextra!
—Pone metum, fiet demptio justa tibi.

259. — NARRATIUNCULA

«Judicis imperio parens apparitor Aulus
Impavido quendam plectere corde ruit.
At plectendus, homo vere stomachosus, in illum
acriter incurrens, verbera mille dedit.
Decisis pennis, et multo verbere sectus,
judicis ad tectum rettulit ille pedes;
ac male dissimulans; «Tuus exsto vicarius, inquit.
Cumque mihi costas dira flagella secant,
inde tuas pariter cruciant». Dixitque togatus:
«O utinam simili verberer usque modo!»

ISIDORIUS MAULEÓN

260. — EPITAPHIUM (1)

Hic Diophantus habet tumulum, qui tempora vitae
Illius mira denotat, arte tibi,
Egit sextantem juvenis: lanugine malas
Vestire hinc coepit parte duodecima.
Septante uxori post haec sociatur et anno
Formosus quinto nascitur inde puer.
Semissem aetatis postquam attigit ille paternae,
Infelix subita morte peremptus obit.
Quatuor aestates genitor lugere superstes
Cogitur; hinc annos illius assequere.

(1) Quo aetatis anno Diophantus mortuus est?

Qui aenigma et epitaphium intellegant, in PALAESTRA suis responsionibus solvant. Epitaphium inventum est in archivo diocesano Oveti. Nobis illud misit Dnus. Aloisius Cortina, Pber., illius Seminarii Magister, cui gratias referimus.

PRETIUM SUBNOTATIONIS ANNUAE

15 pesetarum in Hispania et America, 17 pesetarum in reliquis civitatibus.
Pretium mittatur oportet ad Administratorem: Lauria, 5, Apartado 1042, Barcelona
Scripta ad moderatorem: Conde, 2, Barbastro (Huesca)

Typographia — F. Camps Calmet. — Teleph. 54. — Tarregae in Ilerda Prov.